

השיחה השבועית
הרב ירון ראובן שליט"א

פרשת
מצורע

הרב ירון ראובן שליט"א

YaronBeEzratHaShem.org

פְּרִשְׁת מְצָרַע

פְּרִשְׁת מְצָרַע

רְפוּאָת הַמְצָרַע

בַּפְּרִשָּׁה שְׁלַנּוּ אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים עַל רְפוּאָת הַמְצָרַע, וּכְבֵר הַזְכָּרְנוּ בַּפְּרִשְׁת תַּזְרִיעַ שֶׁהַצָּרַעַת הִיא לֹא מַחֲלָה אֲנוּשִׁית, אֶלֶּא מִשְׁהוּ רּוּחַנִי, וְכֹאֲשֶׁר הָאָדָם מִתְקַן אֶת מֵה שֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְתַקֵּן בְּמַעֲשָׂיו שֶׁבְגִלְלָם הִגִּיעָה לוֹ הַצָּרַעַת, הַצָּרַעַת הוֹלֶכֶת. וְאֵז מִתְחִיל תְּהִלֵּךְ הַהִטְהָרוֹת שְׁלוֹ כְּמוֹ שְׁאוּמְרַת הַתּוֹרָה "זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמְצָרַע בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נִגַע הַצָּרַעַת מִן הַצָּרוּעַ" (ויקרא יד, ב - ג).

צְרוֹת הָעֵיִן

וּכְבֵר אָמְרוּ חַז"ל שֶׁעַל שִׁבְעָה דְבָרִים נִגְעִים בָּאִים עַל הָאָדָם (עֲרִכִין דף טז עמוד א), בַּפְּרִשָּׁה הַקּוֹדֶמֶת הַזְכָּרְנוּ אוֹתָם, וְכַעַת נַעֲסֵק בְּאֶחָד הַדְּבָרִים שֶׁהוּא צְרוֹת הָעֵיִן.

הַגְּמָרָא (עֲרִכִין דף טז עמוד א) דוֹרְשֵׁת אֶת עוֹן צְרוֹת הָעֵיִן כְּסִבָּה לְצָרַעַת בְּבֵתִים (ויקרא יד, לד) מִמֵּה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב "וּבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבֵּית" (ויקרא יד, לה), וְתָנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל: מִי שֶׁמִּיָּחַד בֵּיתוֹ לוֹ.

מִיָּחַד בֵּיתוֹ לוֹ - זוֹהִי הַהִגְדָּרָה שֶׁל מִי שֶׁלֹּא אוֹהֵב אוֹרְחִים, מֵה שֶׁשְׁלִי שְׁלִי, וְלֹא מִסְכִּים לְחַלֵּק, זֶה מַעֲיֵן הַמְשַׁפֵּט הָרוּמִי הַעֲתִיק 'בֵּיתִי הוּא מְבָצָרִי' - אִם הַבֵּית שְׁלִי זֶה הַמְבָצָר שְׁלִי, אֵין בּוֹ מְקוֹם לְאֲנָשִׁים זָרִים.

פְּרֻשַׁת מִצְדַּע

וְלִכֵּן הַקֵּב"ה לֹא רוֹצֵה לְהִיּוֹת בְּבֵית כְּזֶה וְהוּא מִסְתַּלֵּק, וּמִגִּיעִים לְבֵית
הַזֶּה נִגְעִים גְּדוֹלִים, וְצָרִיךְ לְשַׁבֵּר אֶת הַבַּיִת (וַיִּקְרָא יד, מ).

'מַחֲלַת הַקְּמָצְנוֹת'

וּבִאֲמַת זֶה 'מַחֲלָה' שֶׁל הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּדוֹר - 'מַחֲלַת הַקְּמָצְנוֹת' שְׁנוּבַעַת
מֵהַהֲרֻגָשָׁה שֶׁהַכֶּסֶף שָׁלָהּ, וְהַכְּתוּב צוּחַ וְאוֹמֵר "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב
נָאִם ה' צְבָאוֹת" (תְּחִי ב, ח), הַקֵּב"ה אוֹמֵר כָּל הַכֶּסֶף וְכָל הַזֶּהָב הוּא שְׁלִי,
הַכֹּל שְׁלִי, אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שֶׁהוּא שְׁלָךְ, אֲפִלּוּ הַגּוֹף שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהוּא
שְׁלָךְ הוּא לֹא שְׁלָךְ, הוּא שְׁלִי, וְכִבֵּר אִמַּר הַתַּנָּא (אָבוֹת פָּרָק ג מִשְׁנָה ז) רַבִּי
אֶלְעָזָר אִישׁ בְּרִתּוֹתָא אוֹמֵר, תַּן לוֹ מִשְׁלוֹ שֶׁאַתָּה וְשְׁלָךְ שְׁלוֹ, כְּשֶׁאָדָם
מִבֵּין אֶת זֶה וְחִי אֶת זֶה, כִּבֵּר לֹא קִשָּׁה לוֹ לְהַכְנִיס אוֹרְחִים וְלִתְרָם מֵהַכֶּסֶף
שְׁלוֹ לְדַבְרִים טוֹבִים, כִּי הוּא מִבֵּין שֶׁהַכֶּסֶף לֹא בִּאֲמַת שְׁלוֹ, אֲלֵא הַכֹּל שֶׁל
הַקֵּב"ה וְהוּא רַק הַפְּקִיד, שְׁמַעְבִּיר אֶת הַכֶּסֶפִּים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם.

"וְתַמְכִּיהָ מְאֻשָּׁר"

וּבִאֲמַת אָדָם שְׂזוּכָה לְתָרָם לְמְקוֹמוֹת טוֹבִים שֶׁל תּוֹרָה, הוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת
מְאֻשָּׁר שֶׁהוּא זָכָה לְזִכּוֹת הַגְּדוּלָה הַזֶּה, לְהִיּוֹת מַחֲזִיק תּוֹרָה, שֶׁהָרִי הַרְבֵּה
שְׁלוּחִים לְמְקוֹם (עַל פִּי תַעֲנִית דָּף יח עֲמוּד ב), וְאִם הוּא לֹא הֵיךְ תּוֹרָם "רְנוּחַ
וְהַצְלָה יַעֲמוּד לְיְהוּדִים מִמְּקוֹם אַחֵר" (אֶסְתֵּר ד, יד), וּמִשְׁמִים גְּלָגְלוּ זְכוּת
עַל יְדֵי זַכָּאִי (שִׁבְת דָּף לב עֲמוּד א) וְהוּא זָכָה לְתָרָם, עֵצָם הַמַּחֲשֵׁבָה הַזֶּה
צָרִיכָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְאֻשָּׁר, "וְתַמְכִּיהָ מְאֻשָּׁר" (מִשְׁלִי ג, יח).

וְאָמְרוּ בְּגִמְרָא (עֲרוּבִין דָּף פו עֲמוּד א) רַבִּי מְכַבֵּד עֲשִׂירִים. וּבְמָה הֵיךְ רַבִּי
מְכַבֵּד עֲשִׂירִים? שֶׁהֵיךְ מְזַכֶּה אוֹתָם שֶׁיִּתְרָמוּ גַם הֵם לְצַדֻּקָה, לְמִרוֹת
שֶׁהוּא הֵיךְ עֲשִׂיר גְּדוֹל (שִׁבְת דָּף קיג עֲמוּד ב), וְהֵיךְ יִכּוֹל לְתַתּוֹ וְלִתְרָם אֶת
כָּל הַסְּכוּם, הוּא הֵיךְ 'מְשֻׁאֵר' גַּם לַעֲשִׂירִים זְכוּת.

פְּרֻשַׁת מִצְוֵה

ומי שִׁיבְדֵק יִרְאֶה שְׁבִתוֹרָה הַצְטוּיָנוּ בְּהִרְבֵּה צוּיִים לְהַעֲנִיֵק לְאַחֲרִים, "פְּתַח תְּפַתַּח" (דְּבָרִים טו, ח), "נָתַן תַּתֵּן" (דְּבָרִים טו, י), "הַעֲנִיֵק תַּעֲנִיֵק" (דְּבָרִים טו, יד), וְעוֹד וְעוֹד, וְחִזְזוּ לְ (עֵין בְּבֹא מְצִיעַא דָּף לֹא עֲמוּד א) בְּאָרוֹ שֶׁהִלְשׁוֹנוֹת הַכְּפוּלִים הִלְלוּ בָּאוּ לְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁהַחֹבֶבָה עָלֵינוּ לְתַתּוֹת וְלְחַזֵּר וְלְתַתּוֹת אֶפְלוּ מֵאֵה פְּעָמִים. רַב הָאֲנָשִׁים אִם הָעֲנִי יִבְקֹשׁ מֵהֶם עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם אַחֲרֵי שֶׁהֵם כָּבֵר נָתַנוּ הֵם יִתְעַצְבְּנוּ, אֲבָל הַתּוֹרָה אוֹמַרְתָּ תַתֵּן וְתַחֲזֹר וְתַתֵּן, תִּהְיֶה דוּמָה בְּזֶה לְקַבֵּל (דְּבָרִים כח, ט), שֶׁהוּא "נָתַן לָחֶם לְכֹל לְבָשֶׁר" (תְּהִלִּים קלו, כה), "וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל לְחֵי רְצוֹן" (תְּהִלִּים קמה, טז), וְהוּא נוֹתֵן וְחוֹזֵר וְנוֹתֵן. כִּכֵּה הָאָדָם מִתְּרַגֵּל לְחַשֵּׁב שֶׁהַכֶּסֶף הוּא לֹא שָׁלוֹ, וְהוּא עוֹקֵר מִלְּבוֹ אֶת הַמַּחְשָׁבָה "שְׁכַחֵי וְעֲצֵם יָדֶי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְהוּא מְשָׁרִישׁ בְּלְבוֹ אֶת הַמַּחְשָׁבָה "שֶׁה' אֱלֹקֶיךָ הוּא הַנֹּתֵן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל" (דְּבָרִים ח, יח).

מַעֲשֵׂר כֶּסֶפִּים

וּבְכָלֵל הַמְצוּוֹה הַזֶּה, יֵשׁ אֶת מִצְוֹת מַעֲשֵׂר כֶּסֶפִּים (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי פְּרֻשַׁת נְשֵׂא רִמּוֹ תַשׁד), לְתַתּוֹת עֲשָׂרָה אַחֲזוּזִים מִכָּל הַהִכְנָסוֹת. רְאִינוּ אֶת זֶה אֲצֵל יַעֲקֹב אֲבִינוּ שֶׁאָמַר "וְכָל אֲשֶׁר תַּתֵּן לִי עֲשֵׂר אֶעֱשְׂרֶנּוּ לָךְ" (בְּרֵאשִׁית כח, כב), וְגַם לְפָנָי כֵּן אֲצֵל אַבְרָהָם אֲבִינוּ "וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מְכֹל" (בְּרֵאשִׁית יד, ט), וְהַמְהַדְרִין נוֹתְנִים עֲשָׂרִים אַחֲזוּזִים לְצַדִּיקָה וּמִבְטָח לָהֶם שֶׁיְהִיוּ עֲשָׂרִים (אַרְחוֹת חַיִּים כְּתַר רֵאשׁ סִימָן קכג). וְזֶה בְּאֲנָשִׁים רְגִילִים, אֲבָל מִי שֶׁהוּא עֲשִׂיר גָּדוֹל חֵיב לְתַתּוֹת לְפִי עֲשָׂרוֹ, וְאִם הוּא לֹא נוֹתֵן מִסְפִּיק הוּא יַעֲנֹשׁ עַל כֵּךְ. כְּמוֹ שֶׁהַגְּמָרָא (כְּתוּבוֹת דָּף סז עֲמוּד א) מְסַפֵּר עַל נִקְדֵימוֹן בֶּן גּוּרִיוֹן שֶׁלְמָרוֹת שֶׁהָיָה עֲשִׂיר גָּדוֹל, וְגַם חָתַן אֶת בְּתוּלָה עִם מְשֻׁפָּחָה עֲשִׂירָה מְאֹד, הַכֹּל נִלְקַח מֵהֶם, וּבְתוּלָה הִגִּיעָה לְשֻׁפָּל נוֹרְאִי, עַד שֶׁהִיָּתָה מְלַקֶּטֶת שְׁעוּרִים מִבֵּין גְּלָלִי בְּהֵמוֹת גּוֹיִם. וְכָל זֶה כִּינּוֹן שֶׁהוּא לֹא הָיָה נוֹתֵן לְצַדִּיקָה כְּפִי עֲשָׂרוֹ. אָדָם צָרִיךְ לְהִבָּיֵן, כְּשֶׁהוּא תוֹרֵם כֶּסֶף הוּא לֹא עוֹשֶׂה 'טוֹבָה'

פְּרִשְׁת מִצְדַע

לאלקים, אם אתה לא תתן כמו שצריך לתת, הקב"ה יעביר את התפקיד למישהו אחר, "ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה" (אסתר א, יט), ובמיחד כש'אדם נותן צדקה לתורה שהיא מחזיקה את העולם (שבת דף לג עמוד א), הזכות שלו גדולה שהוא נהיה שותף בקיום העולם, ולכן חז"ל אמרו (קהלת רבה פרשה יא סימן א) אם רצית לעשות צדקה עשה עם עמלי תורה. ואפלו שאמרו לעולם אל יבזבז אדם יותר מחמש מנכסיו לצדקה (כתבות דף נ עמוד א), זה לא נאמר על תורה (שטה מקבצת מסכת כתבות דף נ עמוד א דבור המתחיל המבזבז), כי על תורה שהיא מקימת את העולם, ש"אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי" (ירמיה לג, כה), אין גבול כמה האדם צריך להשקיע ולתת.

אברכים עובדים קשה?

ובאמת בהזדמנות הזו, אני רוצה לשבר 'מיתוס' שקיים אצל הרבה אנשים שלא מכירים בערך התורה, והם אומרים למה אני צריך לעבד קשה, ולתת את הכסף שלי לאברך שיושב על הכסא עם מזגן כל היום? הם חושבים שללמד תורה מהבקר עד הערב יותר קל מהעבודה שלהם, ולהם אני אומר: פשוט תנסו... תנסו את זה בעצמכם, יום אחד תקחו חפש ותנסו ללמד תורה מתשע בבקר ועד לפחות שמונה, בלי לשחק בפלאפון באמצע, עם הפסקות רק של אכילה ושתייה ושרותים ותפלות. ספק גדול אם הם יצליחו, וגם אם הם אולי יצליחו, לעשות את זה כל יום הם לא יהיו מסגלים, ואני אומר לכם את זה מנסיון.

שתפוח בתורה

ולכן אדם שזוכה להיות שותף בתורה הוא מביא ברכה לעסק שלו, וכך העסק שלו נהיה מברך בזכות האברך שהוא מחזיק, או הארגון שהוא תורם להם. כי כשאין ברכה לא משנה מה תעשה, הכסף יעלם. עברתי

פְּרִשְׁת מִצְרַע

אֶת זֶה עַל בְּשָׂרִי, עֲשִׂיתִי יוֹתֵר מִמְּלִיאָרְד דּוֹלָר בְּבִיזָנְס, אֲבָל אֶף פְּעַם לֹא הֵיְתָה בְּרָכָה, גַּם כְּשֶׁעֲשִׂיתִי מַלְיוֹן דּוֹלָר בְּחֹדֶשׁ, הִכְסֵּף נֶעְלַם, מִס הַכְּנָסָה, הוֹצָאוֹת, רוֹפְאִים, בְּעִוֹת, כָּל חֹדֶשׁ אֶתָּה נֶחֱנֵק וְלֹא מִשְׁנָה כַּמָּה עֲשִׂיתִי, לְמָה? כִּי אֵין בְּרָכָה.

הַיּוֹם בְּרוּךְ הַשֵּׁם יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד, אֲנִי לֹא עוֹשֶׂה אֶת הַכֶּסֶף הַגָּדוֹל שֶׁהֵייתִי עוֹשֶׂה פְּעַם, אֲבָל יֵשׁ לִי יוֹתֵר בְּרָכָה מִמָּה שֶׁעוֹשִׂים מְלִיאָרְדִּים, לֹא חֹסֵר שׁוּם דָּבָר! יֵשׁ בְּרָכָה בְּכֶסֶף. הַקֵּב"ה נוֹתֵן לָךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶסֶף לְדַבְּרִים טוֹבִים, וּמוֹעִילִים, בְּלִי תַקּוּנִים וְיִסּוּרִים שֶׁהַכֶּסֶף הוֹלֵךְ אֲלֵיהֶם.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת, הוּא יוֹדֵעַ אִיפֹה לְהִשְׁקִיעַ כְּדִי לְקַבֵּל אֶת הַבְּרָכָה הַגָּדוֹלָה. וְלִפְעָמִים יֵשׁ אֶחָד שֶׁהִמְצִיב שְׁלוֹ קֶשֶׁה, וְאֶתָּה אוֹמֵר לוֹ תַעֲשֶׂה מַעֲשֵׂר תִּרְאֶה בְּרָכָה, וְהוּא מִתְפַּלֵּא, אֵיךְ יִכּוֹל לְהֵיחֹת? בְּקִשִּׁי אֲנִי מִתְפָּרֵס עִם מֵה שֵׁיֵשׁ לִי, אֶתָּה עוֹד רוֹצֵה שֶׁאֲנִי אוֹרִיד מִזֶּה עֲשֶׂרָה אַחֲזוּזִים? וְהוּא מִסְכֵּן, לֹא מִבִּין שֶׁזֶה הַבְּרָכָה שֶׁהוּא מְכַנֵּס לְכֶסֶף שְׁלוֹ. וְאִם הוּא מִתְעַקֵּשׁ לֹא לְתַתּ מְכַסְפוֹ לְאַחֲרִים בְּגִלְל הַמְצִיב שְׁלוֹ, עָלְיוֹ נֶאֱמַר הַכֶּתוּב "וַיֵּאָהֵב קָלְלָה וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ" (תהלים קט, יז).

מִזּוֹנוֹתֶיךָ קְצוּבִים

דָּבָר נוֹסֵף שֶׁאֲדַם צְרִיךְ לְדַעַת הוּא שֶׁכָּל מִזּוֹנוֹתַי שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה (בִּיצָה דף טז עמוד א), חוּץ מֵהוֹצָאוֹת שֶׁל מְצוּהָ (שָׁם). וְאֶדְרְבָּה, מוֹבָא בַּמִּדְרָשׁ (ילקוט שמעוני תורה פרשת בהר רמז תרסה), שֶׁכְּשֶׁאֲדָם נוֹתֵן צְדָקָה, הַהֶפְסָדִים שֶׁנִּגְזְרוּ עָלָיו שִׁיחִיו לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה, יוֹרְדִים מִזֶּה. לִכֵּן כְּשֶׁאֲדָם נוֹתֵן צְדָקָה זֶה הַרוּחַ הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁלוֹ.